

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Одеський державний екологічний університет

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні групи забезпечення
спеціальності 207 Водні біоресурси
та аквакультура
від « 15 » 08 2023_ року
протокол № 1
голова групи: П.В. Шекк

УЗГОДЖЕНО:
Природоохоронний факультет
Декан Чугай А.В.

СИЛЛАБУС

навчальної дисципліни
ГІДРОБІОЛОГІЯ
(назва навчальної дисципліни)

207 Водні біоресурси та аквакультура
(шифр та назва спеціальності)

Освітня програма «Охорона, відтворення та раціональне використання
гідробіоресурсів»
(назва освітньої програми)

бакалавр
(рівень вищої освіти)

заочна
(форма навчання)

2
(рік навчання)

(семестр навчання)

6/180
(кількість кредитів ЄКТС/годин)

екзамен
(форма контролю)

Водних біоресурсів та аквакультури ОДЕКУ
(кафедра)

Одеса, 2023 р.

Автори: Соборова Ольга Михайлівна, доцент, к.г.н.

(прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчена звання)

(прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчена звання)

Поточна редакція розглянута на засіданні кафедри Водних біоресурсів та аквакультури від « 15 » 08 2023 року, протокол № 1 .

Викладачі: Лекційний модуль – Соборова О.М, к.г.н., доцент

(вид навчального заняття: прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчена звання)

Лабораторний модуль – Соборова О.М., к.г.н., доцент

(вид навчального заняття: прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчена звання)

Рецензент: Шекк П.В., д.с-г.н., професор кафедри водних біоресурсів а аквакультури ОДЕКУ

Перелік попередніх редакцій

Прізвища та ініціали авторів	Дата, № протоколу	Дата набуття чинності
Соборова О.М.	Протокол № 1 від 25.08.2021	Протокол № 2 від 07.09.2021

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<p>Мета</p>	<p>Метою вивчення навчальної дисципліни є формування уяви про різноманіття водного населення та його функціонування в основних біотопах Світового океану та внутрішніх (континентальних) водойм. Особлива увага приділяється вивченню особливостей структурно-функціональної організації організмів та систем надорганізмального рівня – популяцій, гідробіоценозів, водних екосистем, їх мінливості та трансформації під впливом природних та антропогенних чинників.</p>
<p>Компетентність</p>	<p>K13 Здатність аналізувати умови водного середовища природного походження, у тому числі антропогенні впливи з погляду фундаментальних принципів і знань водних біоресурсів та аквакультури.</p> <p>K19 Здатність виявляти вплив гідрохімічного та гідробіологічного параметрів водного середовища на фізіологічний стан водних живих організмів.</p> <p>K20 Здатність виконувати іхтіопатологічні, гідрохімічні, гідробіологічні дослідження з метою діагностики хвороб риб, оцінювання їх перебігу, ефективності лікування та профілактики.</p> <p>K24 Здатність здійснювати технологічні процеси, забезпечення матеріально-технічними, трудовими, інформаційними і фінансовими ресурсами.</p>
<p>Результат навчання</p>	<p>P14 Знати та розуміти сучасні водні біоресурси та аквакультуру (фізіологію та біохімію гідробіонтів, рибальство, аквакультуру природних та штучних водойм, марикультуру, акліматизацію гідробіонтів) на рівні відповідно до сучасного стану розвитку водних біоресурсів та аквакультури.</p> <p>P07 Використовувати знання і розуміння хімічного складу та класифікації природних вод, температурного режиму водойм, окиснюваності води, рН, вмісту біогенних речовин, методів впливу на хімічний склад та газовий режим води природних і штучних водойм, використання природних вод і процесів самоочищення водойм під час вирощування об'єктів водних біоресурсів та аквакультури.</p> <p>P18 Аналізувати результати досліджень гідрологічних, гідрохімічних і гідробіологічних та іхтіологічних показників водойм, фізіолого-біохімічний, іхтіопатологічний стан</p>

	гідробіонтів, оцінювати значимість показників.
Базові знання	практичне застосування базових знань з гідробіології, про водне середовище та її населення, про вплив абіотичних і біотичних факторів на гідробіонти, життєві форми пелагіалі та бенталі, структурно-функціональні характеристики водних екосистем.
Базові вміння	використовуючи спеціальну і довідкову літературу, цитологічні дані, результати сканування і карти хромосом, закони факторіальної, біохімічної та молекулярної генетики риб, прилади і лабораторне обладнання, комп'ютерну техніку, генетичні та популяційні методи розрахунків фахівець з водних біоресурсів та аквакультури.
Базові навички	<ul style="list-style-type: none"> – дати оцінку місцю гідробіології в системі біологічних наук, її ролі у господарстві – застосовувати методи гідробіологічних досліджень – оцінити вплив факторів зовнішнього середовища на життя гідробіонтів – визначати основні фізико-хімічні властивості води та донних накопичень і їх значення у житті водних організмів. – оцінити умови існування організмів в товщі води, розподіл гідробіонтів в залежності від структури та динаміки водних мас та пристосування організмів для існування в товщі води – оцінити особливості існування в нейстоні, нектоні. – пристосування гідробіонтів до активного плавання в товщі води. – визначати основні зони бенталі в морських та прісних водах та оцінювати життєві форми населення бенталі – визначати вплив факторів зовнішнього середовища на населення бенталі.
Пов'язані силлабуси	-
Попередня дисципліна	Зоологія (безхребетних та хордових)
Наступна дисципліна	Рибництво Розділ Розведення і селекція риб
Кількість годин	лекції: 2 лабораторні заняття: 6 Консультації: 8 самостійна робота студентів: 164

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Лекційні модулі

Код	Назва модуля та тем	Кількість годин	
		аудиторні	СРС
ЗМ-Л1	Гідросфера як середовище життя гідробіонтів. Біотопи водойм і життєві форми гідробіонтів: пелагіаль. Біотопи водойм і життєві форми гідробіонтів: бенталі.		
	Тема 1 Гідросфера як середовище життя гідробіонтів		5
	Тема 2 Біотопи водойм і життєві форми гідробіонтів: пелагіаль		5
	Тема 3 Біотопи водойм і життєві форми гідробіонтів: бенталь		5
	Тема 4 Методи досліджень пелагіалі і бенталі		5
	Тема 5 Водно-сольовий обмін гідробіонтів		5
	Тема 6 Газообмін гідробіонтів		5
	Тема 7 Роль температури у житті гідробіонтів		5
Разом ЗМ-Л1:			35
ЗМ-Л2	Методи досліджень пелагіалі і бенталі. Водно-сольовий обмін гідробіонтів. Газообмін гідробіонтів		
	Тема 1 Вплив комплексу факторів на водні організми		5
	Тема 2 Живлення та харчові взаємовідношення гідробіонтів		6
	Тема 3 Популяції гідробіонтів, їх відтворення і динаміка		5
	Тема 4 Гідробіоценози і водні екосистеми		6
	Тема 5 Біологічна продуктивність водойм		6
	Тема 6 Забруднення водойм та роль гідробіонтів у їх очищенні		7
	Тема 7 Основні промислові райони світового океану та біологічні ресурси гідросфери		5
	Тема 8 Азово-чорноморський басейн та внутрішні водойми України		7
Разом ЗМ-Л2:			47
Разом:		2	82

Настановне заняття – 2 аудиторні години (за розкладом настановної

сесії). Викладач: Соборова Ольга Михайлівна.

На настановній лекції студентам доводяться загальний огляд та особливості вивчення навчальної дисципліни, огляд програми навчальної дисципліни, в т.ч. графік її вивчення, перелік базових знань та вмінь (компетентності), огляд завдань на самостійну роботу, графік та форми їх контролю, форми спілкування з викладачем під час самостійного вивчення дисципліни, графік отримання завдань, відомості про систему доступу до навчально-методичних матеріалів, у тому числі через репозитарій електронної навчально-методичної та наукової літератури та систему дистанційного навчання університету тощо.

2.2. Лабораторні модулі

Код	Назва модуля та тем	Кількість годин	
		аудиторні	СРС
ЗМ-ЛБ1	Тема 1 Загальні методи колекціонування гідробіологічного матеріалу. Проби і їх маркування. Фіксатори.	0,5	5
	Тема 2 Принципи та методи цифрової обробки емпіричного матеріалу. Видове різноманіття та його оцінка.	0,5	5
	Тема 3 Пристосування гідробіонтів до життя у пелагіалі і нейсталі.	0,5	5
	Тема 4 Методи збору планктону і нейстону.	0,5	5
	Тема 5 Методи камеральної обробки проб планктону та нейстону.	0,5	5
	Тема 6 Пристосування гідробіонтів до життя у бенталі і перифіталі.	0,5	5
Разом ЗМ-ЛБ1:		3	30
ЗМ-ЛБ2	Тема 1 Методи відбору проб бактеріо-, зообентосу та зооперифітону.	0,5	5
	Тема 2 Методи камеральної обробки проб бентосу і перифітону.	0,5	5
	Тема 3 Типи водної рослинності. Методи відбору мікрофітобентосу і макрофітів.	0,5	5
	Тема 4 Методи обробки проб мікрофітобентосу і макрофітів. Визначення морфо-функціональних показників.	0,5	6
	Тема 5 Методи збору та обробки фітофільної фауни.	0,5	6

	Тема 6 Загальні методи визначення абіотичних параметрів.	0,5	5
Разом ЗМ-ЛБ2:		3	32
Разом:		6	62

Консультації – 8 годин

Викладач: Соборова Ольга Михайлівна

(e-mail: olya.soborova@gmail.com)

Згідно з затвердженим графіком

Аудиторія 707 (НЛК №2)

Перелік лабораторій:

При кафедрі існує лабораторія Водних біоресурсів у якій проводяться лабораторні заняття дисципліни, студенти використовують наочні матеріали та різні препарати для вивчення дисципліни.

До лабораторних робіт студенти допускаються лише після ознайомлення та складання індивідуального заліку з «Правил техніки безпеки та охорони праці», а до кожної окремої лабораторної роботи – після поточного інструктажу, відповідно темі роботи та особливостей її виконання. Заборонено пересуватись по лабораторії без необхідності. Категорично забороняється вживати будь-що (пити, їсти). Користуватись виключно тим обладнанням, яке видане викладачем (лаборантом) для виконання поточного завдання. Категорично забороняється приступати до роботи без інструктажу з техніки безпеки. Перед початком роботи необхідно уважно вивчити зміст і порядок виконання роботи, перелік необхідного обладнання, препаратів та матеріалів. Підготувати робоче місце згідно вимогам до виконання роботи. Про помічені пошкодження обладнання повідомити викладача.

Якщо результати опанування навчальної дисципліни протягом самостійної роботи студентом є незадовільними, викладач рекомендує такому студенту взяти участь у консультаційній сесії, під час якої викладач може планувати будь-які види навчальної роботи, які дозволяють студентам якісніше опанувати матеріал навчальної дисципліни та підвищити рівень своєї практичної підготовки з цієї дисципліни. В цих сесіях беруть участь студенти, які не мають можливості самостійно опанувати завданнями на самостійну роботу або мають бажання виконати практичну частину самостійної роботи під керівництвом викладача. В Zoom форматі (з попереднім узгодженням часу зустрічі викладача зі студентами)

Під час самостійної роботи студент має можливість спілкування з викладачем університету, який викладає цю навчальну дисципліну, за

допомогою засобів електронного (e-mail: olya.soborova@gmail.com) і мобільного зв'язку та/або у системі Е-навчання. Неучасть студента у консультаційних сесіях не позначається на оцінюванні його навчальних досягнень виконання навчального плану.

2.3. Самостійна робота студента та контрольні заходи

Код модуля	Завдання на СРС та контрольні заходи	Кількість годин	Строк проведення
ЗМ-Л1	<ul style="list-style-type: none"> • Вивчення тем 1-7 • Написання модульної тестової контрольної роботи (обов'язковий) 	35	Вересень - жовтень
ЗМ-Л2	<ul style="list-style-type: none"> • Вивчення тем 8-15 • Написання модульної тестової контрольної роботи (обов'язковий) 	47	Жовтень-листопад
ЗМ-ЛБ1	• Виконання лабораторних робіт (обов'язковий)	30	Листопад - Грудень
ЗМ-ЛБ2	• Виконання лабораторних робіт (обов'язковий)	32	Грудень-лютий
	Підготовка до екзамену	20	Заліково-екзаменаційна сесія
Разом:		164	

2.3.1 Методика проведення та оцінювання контрольного заходу для ЗМ-Л1 та ЗМ-Л2

Організація контролю знань студентів побудована за накопичувально-модульним принципом згідно вимог діючого в університеті Положення «Про проведення підсумкового контролю знань студентів». З теоретичного курсу навчальної дисципліни студент повинен самостійно вивчити теми 1 - 15 ЗМ-Л1 та ЗМ-Л2, які наведені у структурованому електронному конспекті лекцій (Гідробіологія: Конспект лекцій. Частина 1,2 Одеса: 2008. 220 с.), який розміщено на сайті ОДЕКУ <http://eprints.library.odeku.edu.ua>. Для перевірки ступеню засвоєння теоретичного матеріалу в кінці кожної теми наведені питання для

самоконтролю, які дозволять студенту самостійно визначити ступінь засвоєння теоретичної частини дисципліни. Формами контролю засвоєння теоретичних знань є виконання студентом 2-х модульних контрольних робіт за кожним змістовним модулем (ЗМ-Л1, ЗМ-Л2) в системі електронного освітнього ресурса (ЕОР) Moodle (<http://dpt10s.odeku.edu.ua/>). Викладач відкриє доступ до системи Moodle у строки, які будуть доведені до відома студентів після закінчення кожного етапу вивчення лекційних тем згідно плану. Варіанти модульної контрольної роботи з ЗМ-Л1 та ЗМ-Л2 містять двадцять п'ять запитань у тестовому вигляді. Кожна вірна відповідь оцінюється у 1 бал. Максимальна кількість балів за виконаний варіант кожної модульної контрольної роботи ЗМ-Л1 та ЗМ-Л2 становить 25 балів. Після кожної лекційної теми, в системі е-навчання є завдання. Максимальна кількість балів за кожне виконане завдання становить 2 бали. Максимальна кількість балів з теоретичної частини становить 50 балів. Контроль самостійної роботи студентів заочної форми навчання також полягає у використанні дистанційних методів, які передбачають застосування сучасних інформаційно-комунікаційних засобів організації контролю, а саме: спілкування (консультації) викладача зі студентами в режимі «оф-лайн» і «он-лайн» через Інтернет у заздалегідь визначені дати та години, де передбачені як відповіді на запитання студентів щодо окремих тем, пунктів завдань, так і сумісне обговорення найбільш складних тем теоретичного матеріалу.

2.3.2 Методика проведення та оцінювання контрольного заходу для ЗМ-ЛБ1 та ЗМ-ЛБ2

Формою контролю лабораторних модулів ЗМ-ЛБ1 та ЗМ-ЛБ2 є виконання кожної лабораторної роботи. Для цього необхідно використовувати Збірник методичних вказівок для лабораторних робіт з дисципліни "Гідробіологія" для студентів II року навчання денної форми навчання за спеціальністю "Водні біоресурси та аквакультура". / Курілов О.В. Одеса, ОДЕКУ, 2010. 60 с., який розміщено в електронному вигляді на сайті ОДЕКУ (<http://eprints.library.odeku.edu.ua/>), де надані теоретичні відомості, питання для самоконтролю, приклад розрахунків та індивідуальні варіанти. Максимальна кількість балів за кожну лабораторну роботу різна. Характеристика оцінювання приведена у таблиці. Всього за лабораторні заняття студент може отримати 50 балів.

Лабораторні заняття	Кількість балів
1	2
Лабораторна робота № 1 Загальні методи колекціонування гідробіологічного матеріалу. Проби і їх маркування. Фіксатори.	4
Лабораторна робота № 2 Принципи та методи цифрової обробки емпіричного матеріалу. Видове різноманіття та його оцінка.	4
Лабораторна робота № 3 Пристосування гідробіонтів до життя у пелагіалі і нейсталі.	5
Лабораторна робота № 4 Методи збору планктону і нейстону.	4
Лабораторна робота № 5 Методи камеральної обробки проб планктону та нейстону.	5
Лабораторна робота № 6 Пристосування гідробіонтів до життя у бенталі і перифіталі.	4
Лабораторна робота № 7 Методи відбору проб бактеріо-, зообентосу та зооперифітону.	4
Лабораторна робота № 8 Методи камеральної обробки проб бентосу і перифітону.	4
Лабораторна робота № 9 Типи водної рослинності. Методи відбору мікрофітобентосу і макрофітів.	4
Лабораторна робота № 10 Методи обробки проб мікрофітобентосу і макрофітів. Визначення морфо-функціональних показників.	4
Лабораторна робота № 11 Методи збору та обробки фітофільної фауни.	4
Лабораторна робота № 12 Загальні методи визначення абіотичних параметрів.	4
Загалом	50

Номер індивідуального варіанту співпадає з номером у загальному списку студентів групи, який надає деканат навчально-консультаційного центру заочної форми навчання ОДЕКУ. Виконані лабораторні роботи (формат *word*) студент прикріплює в систему е-навчання.

2.3.3 Методика та оцінювання підсумкового заходу з дисципліни «Гідробіологія»

Формою підсумкового семестрового контролюючого заходу з обов'язкової навчальної дисципліни «Гідробіологія» є Іспит. Підсумковий контроль (іспит) з дисципліни проводиться в період заліково-екзаменаційної сесії і складається з тестових завдань закритого типу, які потребують від студента вибору правильних відповідей з чотирьох запропонованих у запитанні. Тестові питання формуються по всьому переліку сформованих у навчальній дисципліні знань (в першу чергу базової компоненти), а їх загальна кількість складає 20 завдань. Повна правильна відповідь на 1 тестове завдання оцінюється у 5 балів. Оцінка успішності виконання студентом цього заходу здійснюється у формі кількісної оцінки (бал успішності) та максимально складає 100 балів. Перехід від кількісної оцінки до якісної оцінки здійснюється за 4-х

бальною системою відповідно до наступної шкали - за правильну відповідь: на 18-20 тестів, це 90-100 балів (90-100%) – «відмінно»; на 15-17 тестів, це 75-85 балів (74-89%) – «добре»; на 12-14 тестів, це 70-60 балів (60-73%) – «задовільно»; на менш ніж 12 тестів, це менше 60 балів (<60%) – «незадовільно». Студент вважається допущеним до підсумкового семестрового контролю - Іспит, якщо він виконав модульні контрольні роботи (МКР) та з практичної частини набрав не менше 50% балів від загальної суми передбаченої за цей вид роботи.

Навчальна практика - це невід'ємна частина курсу. „Гідробіологія" і є безпосереднім його завершенням. Навчальна практика проводиться після закінчення навчання на третьому курсі і включає наступні види робіт: екскурсно - підготовчих, експериментальний, розрахунковий. Залік з навчальної практики приймається у студентів, які повністю виконали програму практики, та виводиться кожному студентові індивідуально, виходячи з відповідей на запитання під час отримання заліку, якості виконаних робіт, ініціативи та трудової дисципліни під час проходження практики.

<http://dpt05s.odeku.edu.ua/course/view.php?id=47>

3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

3.1. Модуль ЗМ-Л1. Гідросфера як середовище життя гідробіонтів. Біотопи водойм і життєві форми гідробіонтів: пелагіаль. Біотопи водойм і життєві форми гідробіонтів: бенталі.

3.1.1. Повчання

Під час вивчення теми № 1 «Гідросфера як середовище життя гідробіонтів» слід вивчити визначення предмету гідробіологія. Загальна характеристика умов існування водних організмів. Фізико - хімічні якості води й донних відкладень, важливіші фактори абіотичного середовища водного населення. Відношення водних організмів до факторів зовнішнього середовища.

Під час вивчення теми № 2 «Біотопи водойм і життєві форми гідробіонтів: пелагіаль» слід вивчити поняття про пелагіаль та її життєві форми. Специфічність пелагіалі як середовища. Структура, динаміка вод і розподіл гідробіонтів. Планктон. Загальна формула плавучості, пристосування до пасивного плавання. Розмірні групи планктонних організмів. Нейстон. Нектон. Конвергентні форми тіла і способи активного плавання.

Під час вивчення теми № 3 «Біотопи водойм і життєві форми гідробіонтів: бенталь» слід розглянути поняття про бенталь та її життєві форми. Особливості розподілу донних організмів в залежності від рельєфу дна водойми, характеру донних відкладень, фізичних та хімічних властивостей придонних вод. Бентос. Основні екологічні угруповання. Перифітон. Інфауна. Епіфауна. Деревоточці і каменеточці. Псамон. Пристосування гідробіонтів у різних угрупованнях до життя у бенталі.

Під час вивчення теми № 4 «Методи досліджень пелагіалі і бенталі» слід розглянути кількісні, якісні та інформаційні біологічні показники стану угруповань. Порівняльний аналіз стану угруповань. Сучасні методи збору і обробки планктону. Оцінка концентрації нейстонних організмів. Сучасні методи збору і обробки бентосу. Оцінка обрастань гідроспород.

Під час вивчення теми № 5 «Водно-сольовий обмін гідробіонтів» слід розглянути значення розчинених солей для гідробіонтів. Класифікація організмів по відношенню до солоності. Осмоізоляція. Осморегуляція. Виживання гідробіонтів в умовах різної солоності. Характеристика населення водойм різної солоності.

Під час вивчення теми № 6 «Газообмін гідробіонтів» слід визначити взаємозв'язок між гідробіонтами та розчиненими у воді газами. Біогенні та абіогенні джерела газів у воді. Процеси дихання у водних організмів і будова дихальних органів. Адаптація гідробіонтів до газообміну. Газообмін як показник обміну речовин та енергії. Стійкість гідробіонтів до дефіциту кисню. Замори. Анаеробні угруповання.

Під час вивчення теми № 7 «Роль температури у житті гідробіонтів» слід розглянути класифікацію гідробіонтів по відношенню до температури. Адаптація водних організмів до крайніх температур. Характеристика населення різних температурних зон Світового океану та континентальних водойм. Вплив температури на ріст, розвиток, форми розмноження, обмін речовин, біологічні цикли, міграції, розподіл та інші боки життя гідробіонтів.

3.1.2. Питання для самоперевірки

1. *Основні фізико-хімічні властивості води та їх значення в житті водних організмів. (1 – стор. 5, 2-5]*
2. *Вода як фактор; хімічний склад та будова води; термічні особливості води; густина води; в'язкість води; рух води та водні маси. ([1 – стор. 5, 2-5])*
3. *Основні фізико-хімічні властивості донних відкладів та їх значення в житті гідробіонтів. ([1 – стор. 5, 2-5])*
4. *Важливіші фактори абіотичного середовища водного населення. ([1 – стор. 10-15])*
5. *Середовище та його елементи. ([1 – стор. 12-15])*
6. *Угруповання планктонних організмів, їх роль. ([1 – стор. 18-22])*
7. *Форми руху планктону і нектону. ([1 – стор. 20-22])*
8. *Міграції гідробіонтів. ([1 – стор. 12])*
9. *Пристаосування гідробіонтів для активного плавання. ([1 – стор. 12])*
10. *Визначення бенталі, основні зони бенталі в морських та прісних водах ([1 – стор. 12])*
11. *Життєві форми бенталі ([1 – стор. 12])*
12. *Рух бентонітів. Міграції. ([1 – стор. 12])*
13. *Особливості розподілу організмів у бенталі ([1 – стор. 12])*
14. *Основні екологічні угруповання бентосу, їх роль. ([1 – стор. 12])*
15. *Населення та умови існування в обростаннях. ([1 – стор. 25])*
16. *Пристаосування організмів до життя в бенталі. ([1 – стор. 25])*
17. *Індекси видового багатства, різноманіття та вирівненості. ([1 – стор. 25])*
18. *Кількісні та якісні порівняльні показники стану угруповань. Моделі рангового розподілу. ([1 – стор. 25])*
19. *Сучасні методи гідробіологічних досліджень різних угруповань водного населення. ([1 – стор. 25])*
20. *Адаптації гідробіонтів до газообміну. ([1 – стор. 25])*
21. *Інтенсивність дихання у різних типів гідробіонтів та її залежність від зовнішніх умов (Основна: [1 – стор. 25])*

- 22.Інтенсивність дихання як показник рівня обміну речовин та енергії(Основна: [1 – стор. 25])
- 23.*Стійкість гідробіонтів до дефіциту кисню. Замори. ([1 – стор. 25])*
- 24.Температура як фактор навколишнього середовища. ([1 – стор. 25])
- 25.Значення температури для гідробіонтів. ([1 – стор.90])
- 26.Адаптації гідробіонтів до різних температурних умов. ([1 – стор.90])
- 27.Вплив температури на фізіологію гідробіонтів. Рівняння Ареніуса. ([1 – стор.90])
- 28.*Вплив температури на якісний та просторово-часовий розподіл гідробіонтів. ([1 – стор.90])*

3.2. Модуль ЗМ-Л2. Методи досліджень пелагіалі і бенталі. Водно-сольовий обмін гідробіонтів. Газообмін гідробіонтів

3.2.1. Повчання

Під час вивчення теми № 1 «Вплив комплексу факторів на водні організми» слід визначити вплив активної реакції середовища на гідробіонтів, класифікація водних організмів. Вплив концентрації водневих іонів на межі розподілу гідробіонтів й на характер їх життєдіяльності. Вплив світла на розподіл і життєдіяльність гідробіонтів. Вплив комплексу факторів. Поняття про екологічну нішу. Біолюмінесценція та її біологічне значення. Цикломорфоз. Сезонні явища у житті водойм.

Під час вивчення теми № 2 «Живлення та харчові взаємовідношення гідробіонтів» слід вивчити поняття та визначити класифікацію водних організмів у залежності від характеру живлення. Способи добування їжі. Особливості живлення водних організмів. Інтенсивність живлення та засвоєння їжі. Трофогенна і трофологічна зони в океані та континентальних водоймах. Основні категорії харчових ресурсів гідросфери. Кормова база і кормність водойм.

Під час вивчення теми № 3 «Популяції гідробіонтів, їх відтворення і динаміка» слід визначити структуру популяції. Залежні та незалежні популяції. Псевдопопуляції. Хорологічна, вікова, статева і генеративна структура. Внутрішньо-популяційні взаємовідношення, їх форми. Внутрішньо-популяційні угруповання. Відтворення і динаміка популяцій гідробіонтів. Народжуваність. Форми і ритми розмноження. Плодовитість. Смертність і виживаємість. Темп, енергетика росту популяцій. Динаміка чисельності і біомаси популяцій.

Під час вивчення теми № 4 «Гідробіоценози і водні екосистеми» слід вивчити поняття та визначити склад гідробіоценозів Трофічна

структура, трофічні рівні, харові ланцюги, піраміда біомас. Видова, хорологічна і розмірна структура гідробіоценозів. Міжпопуляційні відношення у гідробіоценозах. Трансформація речовини і енергії. Структура та функціональні особливості водних екосистем. Динаміка екосистем. Сукцесія якекосистемний процес. Автотрофна сукцесія.

Під час вивчення теми № 5 «Біологічна продуктивність водойм» слід вивчити поняття та визначити основні поняття про продуктивність та продукцію. Методи визначення первинної та вторинної продукції. Основні фактори, визначаючі біологічну продуктивність водойм. Величина первинної та вторинної продукції у різних водоймах. Методи підвищення біологічної продуктивності водойм. Розробка теорії біологічної продуктивності водних екологічних систем – актуальна задача гідробіології на сучасному етапі.

Під час вивчення теми № 6 «Забруднення водойм та роль гідробіонтів у їх очищенні» слід вивчити поняття та визначити класифікацію забруднень та забруднюючих речовин. Джерела забруднення. Вплив забруднювань на життєдіяльність гідробіонтів. Антропогенна евтрофікація і термофікація водойм. Біологічне самоочищення водойм. Біологічна індикація забруднення водойм. Токсикологічний контроль. Гідробіологічний моніторинг. Методи біологічного очищення стічних вод.

Під час вивчення теми № 7 «Основні промислові райони світового океану та біологічні ресурси гідросфери» слід вивчити поняття та визначити характеристику промислових районів світового океану. Зональність в розподілі життя. Біоценози. Трофічні відношення в пелагіалі. Трофічна структура донного населення. Основні райони підвищеної біологічної продуктивності. Шляхи раціонального використання і підвищення біологічних ресурсів. Перспективи розвитку марікультури. Охорона морської природи. Світовий промисел гідробіонтів.

Під час вивчення теми № 8 «Азово-чорноморський басейн та внутрішні водойми України» слід вивчити поняття та визначити Історія виникнення Азово-Чорноморського басейну. Зв'язок Чорного і Каспійського морів по Маничській протоці. Обмін фаунами. Чорноморські ендеміки. Понто-каспійські релікти у причорноморських лиманах та гирлах рік. Прісноводна фауна. Загальна характеристика рік, водосховищ, ставів, озер. Основні риси населення. Розподіл у водоймі.

3.2.2. Питання для самоперевірки

1. Роль активної реакції середовища та її відновлювально - окислювального потенціалу в житті гідробіонтів ([1 – стор.95])
2. Роль світла в житті гідробіонтів. Світлові умови в воді. ([1 – стор.95])
3. Вплив звуку, електрики та магнетизму на гідробіонтів. ([1 – стор.95])
4. Загальна характеристика екологічної ніши. Багатомірна ніша. ([1 – стор.95])
5. Сезонні явища в житті гідробіонтів ([1 – стор.95])
6. Охарактеризуйте типи живлення гідробіонтів. ([1 – стор.100])
7. Кормові ресурси, кормова база, кормність та забезпеченість їжею. [1 – стор.100]
8. Способи здобування їжі. [1 – стор.100, 2-5]
9. Спектри живлення та харчова елективність. [1 – стор.100]
10. Інтенсивність харчування та засвоєння їжі. Ритми живлення. ([1 – стор.100])
11. Загальні уявлення про популяції гідробіонтів. ([1 – стор.110])
12. Структура популяцій. [1 – стор.110, 2-5]
13. Внутріпопуляційні відносини. ([1 – стор.110])
14. Функціональні особливості популяцій. [1 – стор.110]
15. Відтворення популяцій. [1 – стор.110, 2-5]
16. Загальні уявлення про гідробіоценози. [1 – стор.120, 2-5]
17. Структура гідробіоценозів. [1 – стор.120, 2-5]
18. Міжпопуляційні відносини. [1 – стор.120, 2-5]
19. Трансформація речовин і енергії в гідробіоценозах. [1 – стор.120, 2-5]
20. Загальні уявлення про водні екосистеми. [1 – стор.120, 2-5]
21. Поняття про біологічну продукцію та потік енергії. [1 – стор.10]
22. Методи визначення первинної і вторинної продукції. [1 – стор.10]
23. Продуктивність різних типів водойм. [1 – стор.10]

3.3. Модуль ЗМ-ЛБ1.

3.3.1. Повчання

Під час підготовки **лабораторної роботи № 1** «Загальні методи колекціонування гідробіологічного матеріалу. Проби і їх маркування. Фіксатори.» увага студента має бути зосереджена на вивченні методів колекціонування гідробіологічного матеріалу, фіксація проб, маркування.

Під час підготовки **лабораторної роботи № 2** «Принципи та методи цифрової обробки емпіричного матеріалу. Видове різноманіття та його оцінка.» увага студента має бути зосереджена на ознайомленні принципів і методів емпіричного матеріалу, видового різноманіття.

Під час підготовки **лабораторної роботи № 3** «Пристосування гідробіонтів до життя у пелагіалі і нейсталі.» увага студента має бути зосереджена на вивченні пелагіалі і нейсталі.

Під час підготовки **лабораторної роботи № 4** «Методи обробки проб мікрофітобентосу і макрофітів. Визначення морфо-функціональних показників.» увага студента має бути зосереджена на ознайомленні з основними методами обробки проб.

Під час підготовки **лабораторної роботи № 5** «Методи збору та обробки фітофільної фауни.» увага студента має бути зосереджена на вивченні методик збору та обробки фітофільної фауни.

Під час підготовки **лабораторної роботи № 6** «Пристосування гідробіонтів до життя у бенталі і перифіталі» увага студента має бути зосереджена на вивченні бенталі і перифіталі.

3.3.2. Питання для самоперевірки

1. *Що таке проба? Які види проб існують? [3 – стор.10]*
2. *Які існують способи відбору проб і коли їх застосовують? [3 – стор.10]*
3. *Яка мета ставиться при етикетуванні проби? [3 – стор.10]*
4. *Для чого фіксуються проби? [3 – стор.15, 2-5]*
5. *Які види моллюсків переважають за чисельністю та біомасою у штормових викидах на одеському узбережжі? [3 – стор.15]*
6. *Які 2 типи пристосувань для життя в пелагіалі існують у гідробіонтів? [1 – стор.15]*
7. *В яких умовах існують організми нейстону та плейстону? [3 – стор.15]*
8. *Які адаптації сформувалися у організмів плейстону? [3 – стор.15]*
9. *Чому для організмів різних розмірів відрізняються способи відбору проб? [3 – стор.15]*
10. *В чому полягають конструктивні особливості нейстонних сіток у порівнянні з планктонними? [3 – стор.25]*
11. *Які недоліки помпового відбору проб планктону? [3 – стор.25]*
12. *Для чого в планктонних сітках передбачені замикачі? [3 – стор.25]*
13. *На чому заснований принцип відбору мікронейстону вічковим екраном? [3 – стор.25, 2-5]*
14. *Який принцип роботи різних конструкцій батометрів? [3 – стор.25, 2-5]*
15. *3 якою метою використовують ротацію судна? [3 – стор.25]*
16. *Чому проби нанопланктону вивчають наживо? [3 – стор.25]*
17. *Якими методами користуються при дослідженні фітопланктону? [3 – стор.30-40]*
18. *Для чого при дослідженні бактеріопланктону та нейстону використовують розведення? [3 – стор.25, 2-5]*

19. Які геометричні фігури найчастіше використовують при обчисленні біомаси? ([3 – стор.30-40]
20. В чому переваги та недоліки обробки живих проб? [1 – стор.30-40]
21. В чому переваги та недоліки обробки фіксованих проб? [3 – стор.30-40]
22. Як поділяються представники бентосу по відношенню до субстрату? [1 – стор.30-40, 2-5]
23. Які пристосування в сидячих організмів до життя в бентосі та перифітоні? ([3 – стор.30-40]

3.4. Модуль ЗМ-ЛБ2.

3.4.1. Повчання

Під час підготовки **лабораторної роботи № 1** «Методи відбору проб бактеріо-, зообентосу та зооперифітону» увага студента має бути зосереджена на вивченні методів відбору проб зообентосу, зооперифітону і т.д.

Під час підготовки **лабораторної роботи № 2** «Методи камеральної обробки проб бентосу і перифітону.» увага студента має бути зосереджена на ознайомленні методик карамельної обробки проб бентосу і перифітону.

Під час підготовки **лабораторної роботи № 3** «Типи водної рослинності. Методи відбору мікрофітобентосу і макрофітів» увага студента має бути зосереджена на ознайомленні і вивченні типів водної рослинності, методів відбору мікрофітобентосу та макрофітів.

Під час підготовки **лабораторної роботи № 4** «Методи обробки проб мікрофітобентосу і макрофітів. Визначення морфо-функціональних показників» увага студентів має бути зосереджена на ознайомленні з методами обробки проб мікрофітобентосу і макрофітів.

Під час підготовки **лабораторної роботи № 5** «Методи збору та обробки фітофільної фауни» увага студентів має бути зосереджена на ознайомленні з методами збору та обробки фітофільної фауни.

Під час підготовки **лабораторної роботи № 6** «Загальні методи визначення абіотичних параметрів» увага студентів має бути зосереджена на ознайомленні з основними методами визначення абіотичних параметрів.

3.4.2. Питання для самоперевірки

1. Які загальні методи збору мікро- та мейобентосу? [3 – стор.45-50]
2. Що таке метод флотації і коли його використовують? [3 – стор. 45-50]
3. Чим відрізняються методи збору бентосу та перифітону? [3 – стор. 45-50]

4. Коли використовують дночерпач, а коли – рамки? [3 – стор. 45-50]
5. Для чого використовують мулосос? [3 – стор. 45-50]
6. Для чого і коли використовують мікрошкребок? [3 – стор. 45-50]
7. В чому переваги методу ЕС? [3 – стор. 45-50]
8. Для чого наркотизують дрібних бентичних організмів? [3 – стор. 45-50]
9. Перелічить переваги та недоліки флотаційного методу. [3 – стор. 50-60]
10. Перелічить переваги та недоліки екстракційного методу. [3 – стор. 50-60]
11. Які прийоми застосовують при дослідженні макрофітів. [3 – стор. 50-60]
12. Для чого важливі візуальні оцінки стану угруповань заростей макрофітів та гідрофітів? [3 – стор. 50-60]
13. Які типи водної рослинності складають флору водойм? [3 – стор. 50-60]
14. Які прилади використовують для якісного дослідження гідрофітів? (Основна: [3 – стор. 50-60])
15. Які прилади застосовують для кількісного обліку гідрофітів? [3 – стор. 50-60]
16. Які принципи використовують при плануванні досліджень водних фітоценозів? [3 – стор. 50-60]
17. Які методи використовують для дослідження мікрофітобентосу? [3 – стор. 50-60]

4. ПИТАННЯ ДО ЗАХОДІВ ПОТОЧНОГО, ПІДСУМКОВОГО ТА СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

4.1. Тестові завдання до модульної контрольної роботи модуля ЗМ-Л1

№ з/ч	Питання	Літ.
1.	Дослідженню екології окремих видів присвячений напрямок:	[1], с.5, [1,3]
2.	Мадрепорові корали відносяться до організмів:	[1], с.6 [2,3]
3.	Умови, за яких функціонування системи визначається мінімумом енергетичних витрат є:	[1], с.8 [2,3]
4.	Гідробіонти, які активно переміщуються в товщі води називаються:	[1], с.9 [2,3]
5.	Підвищення тертя об воду досягається планктонтами за рахунок:	[1], с.10 [2,3]

6.	До хімічних властивостей води не відносяться:	[1], с.10 [2,3]
7.	Пристаосуванням для виживання оксифіонтів в несприятливих кисневих умовах є:	[1], с.10 [2,3]
8.	На вміст CO ₂ у воді найбільш за все впливає катіон:	[1], с.10 [2,3]
9.	Зони «плато» кривої залежності рівня дихання від температури мають назву:	[1], с.10 [2,3]
10.	Прісноводні риби здійснюють регуляцію:	[1], с.10 [2,3]
11.	Абсолютний приріст новоутвореної за рахунок фотосинтезу органічної речовини – це:	[1], с.12 [2,3]
12.	До біологічного процесу самоочищення вод не відноситься:	[1], с.12 [2,3]
13.	У якості тест-об'єктів при біотестуванні природних вод найчастіше використовують:	[1], с.14 [2,3]
14.	Агар і агароподібні речовини переважно добувають із:	[1], с.15 [2,3]
15.	Екологічна валентність – це:	[1], с.16 [2,3]
16.	Найнижча температура в Світовому океані становить:	[1], с.16 [2,3]
17.	Надходження тепла у водойму залежить головним чином від:	[1], с.14 [2,3]
18.	Розшарування води на теплу і холодну називається:	[1], с.15 [2,3]
19.	Температурний оптимум знаходиться ближче до:	[1], с.15 [2,3]
20.	Види, що віддають перевагу кислим водам називаються:	[1], с.15 [2,3]
21.	За концентрацією АТФ визначають численність:	[1], с.16 [2,3]
22.	До фізичних властивостей води не відносяться:	[1], с.17 [2,3]
23.	Екологічна валентність – це:	[1], с.17 [2,3]
24.	Гідробіонти, напівзанурені у воду називаються:	[1], с.18 [2,3]
25.	Зниження остаточної ваги досягається за рахунок:	[1], с.18 [2,3]
26.	Для збору іхтіонейстону використовують:	[1], с.9 [2,3]
27.	При гліколізі в тканинах зазвичай накопичуються:	[1], с.24 [2,3]
28.	Дослідженню екології окремих видів присвячений напрямок:	[1], с.75 [2,3]
29.	Запобігання гідробіонтами осушенню відноситься до адаптацій:	[1], с.110 [2,3]
30.	Концентрація солей у полігалінних водах складає:	[1], с.10 [2,3]
31.	Первинна продукція (P) на рівні 300–1000 ккал·м ⁻² ·год ⁻¹ властива водоймам:	[1], с.12 [2,3]
32.	Процес самоочищення у водотоках (при відсутності додаткових джерел забруднення) завершується формуванням:	[1], с.18 [2,3]
33.	При надходженні у водойми токсичні речовини в першу чергу взаємодіють із:	[1], с.22 [2,3]
34.	Дослідженню екології окремих видів присвячений напрямок:	[1], с.25 [2,3]
35.	Надходження тепла у водойму залежить головним чином від:	[1], с.28 [2,3]

36.	Види, що віддають перевагу кислим водам називаються:	[1], с.38 [2,3]
37.	Найнижча температура в Світовому океані становить:	[1], с.42 [2,3]
38.	Підвищення тертя об воду досягається планктонними ракунами:	[1], с.55 [2,3]
39.	Розходження в температурі шарів води називається:	[1], с.56 [2,3]
40.	Види з широкою екологічною валентністю називаються:	[1], с.72 [2,3]
41.	За концентрацією хлорофілу визначають численність:	[1], с.75 [2,3]
42.	Надходження тепла у водойму залежить головним чином від:	[1], с.78 [2,3]
43.	Види з широкою екологічною валентністю називаються:	[1], с.79 [2,3]
44.	Гідробіоти, які мешкають на занурених у воду предметах, називаються:	[1], с.88 [2,3]
45.	Адаптацією до умов високого рівня ультрафіолетового випромінювання у нейстонів є:	[1], с.130 [2,3]
46.	Дослідженню екології окремих видів присвячений напрямок:	[1], с.132 [2,3]
47.	До біологічного процесу самоочищення вод не відноситься:	[1], с.135 [2,3]
48.	Чорне море належить до:	[1], с.138 [2,3]
49.	Річкові води України переважно належать до класу:	[1], с.140 [2,3]
50.	При гліколізі кількість молекул АТФ, що утворюється внаслідок розщеплення молекули гексози складає:	[1], с.142 [2,3]

4.2. Тестові завдання до модульної контрольної роботи модуля ЗМ-Л2

№ з/ч	Питання	Літ.
1.	Санітарна гідробіологія вивчає:	[1], с. 33 [2,3]
2.	Щільність льоду визначається:	[1], с. 75 [2,3]
3.	Тропічні риби відносяться до організмів:	[1], с. 10 [2,3]
4.	Гідробіоти, які населяють приповерхневий шар води, називаються:	[1], с. 34 [2,3]
5.	Тип розподілу особин у межах його місцеперебування характеризує:	[1], с. 36 [2,3]
6.	Відбір проб бактеріопланктону здійснюється:	[1], с. 13 [2,3]
7.	Агар і агароподібні речовини переважно добувають із:	[1], с. 34 [2,3]
8.	До біологічного процесу самоочищення вод не відноситься:	[1], с. 42 [2,3]
9.	Евтрофікація – це збагачення води:	[1], с. 12 [2,3]
10.	До використання розчиненого у воді кисню найбільш	[1], с. 33 [2,3]

	пристосовані:	
11.	Надходження тепла у водойму залежить головним чином від:	[1], с. 88 [2,3]
12.	Температурний оптимум знаходиться ближче до:	[1], с. 12. 17 [2,3]
13.	Технічна гідробіологія вивчає:	[1], с. 33 [2,3]
14.	При проведенні акліматизаційних робіт не враховується критерій:	[1], с. 95 [2,3]
15.	Сукупність завислих у воді дрібних гідробіонтів та органо-мінеральних часток називаються:	[1], с. 14 [2,3]
16.	Чорне море належить до:	[1], с. 34 [2,3]
17.	Види з вузькою екологічною валентністю називаються:	[1], с.110 [2,3]
18.	Рівняння Ареніуса характеризує:	[1], с. 41 [2,3]
19.	Найпростішою формою аквакультури є:	[1], с. 33 [2,3]
20.	Організми товщі води, які не є гідробіонтами, називаються:	[1], с. 48 [2,3]
21.	Види з вузькою екологічною валентністю називаються:	[1], с. 35 [2,3]
22.	Сигнальне значення температури виявляється через:	[1], с. 46 [2,3]
23.	Агар і агароподібні речовини переважно добувають із:	[1], с. 81 [2,3]
24.	Відновленню прохідних риб найбільшу загрозу являє:	[1], с. 14 [2,3]
25.	За концентрацією хлорофілу визначають численність:	[1], с. 49 [2,3]
26.	Адаптацією до умов високого рівня ультрафіолетового випромінювання у нейстонів є:	[1], с. 34 [2,3]
27.	Процес самоочищення у водотоках (при відсутності додаткових джерел забруднення) завершується формуванням:	[1], с. 15 [2,3]
28.	Умови, за яких функціонування системи визначається мінімумом енергетичних витрат є:	[1], с. 34 [2,3]
29.	Щільність льоду визначається:	[1], с. 88 [2,3]
30.	Прісноводні риби здійснюють регуляцію:	[1], с. 15 [2,3]
31.	Розробкою загальних проблем функціонування водних екосистем займається напрямок:	[1], с. 34 [2,3]
32.	Кисень, що споживається на ферментативне окиснення органічних речовин у водоймі визначається показником:	[1], с. 50 [2,3]
33.	Онтогенетичні адаптації відповідають рангу:	[1], с. 28 [2,3]
34.	Постійні мешканці водної товщі називаються:	[1], с. 37 [2,3]
35.	Найчастіше, сигналом для здійснення вертикальних міграцій є:	[1], с. 42 [2,3]
36.	Дослідження закономірностей поведінки гідробіонтів та їх популяцій – це напрямок:	[1], с. 48 [2,3]
37.	Температурна стратифікація – це:	[1], с. 55 [2,3]
38.	Філогенетичні адаптації відповідають рангу:	[1], с. 58 [2,3]

39.	Коливання рівня урізу моря, пов'язані із діяльністю хвиль, формують зону:	[1], с. 60 [2,3]
40.	«Червоні припливи» найчастіше визиваються масовим розвитком:	[1], с. 62 [2,3]
41.	Санітарна гідробіологія вивчає:	[1], с. 65 [2,3]
42.	Щільність льоду визначається:	[1], с. 67 [2,3]
43.	Тропічні риби відносяться до організмів:	[1], с. 80 [2,3]
44.	Гідробіонти, які населяють приповерхневий шар води, називаються:	[1], с. 82 [2,3]
45.	Тип розподілу особин у межах його місцеперебування характеризує:	[1], с. 85 [2,3]
46.	Відбір проб бактеріопланктону здійснюється:	[1], с. 95 [2,3]
47.	Агар і агароподібні речовини переважно добувають із:	[1], с. 98 [2,3]
48.	До біологічного процесу самоочищення вод не відноситься:	[1], с. 100 [2,3]
49.	Евтрофікація – це збагачення води:	[1], с. 102 [2,3]
50.	Прісноводні риби здійснюють регуляцію:	[1], с. 110 [2,3]

4.3 Тестові завдання до екзамену.

Тестові завдання екзаменаційних білетів являють собою міксовані варіанти тестових завдань розділу 4.1, 4.2.

Екзаменаційна тестова робота з дисципліни «Гідробіологія» являє собою тестові завдання закритого типу, які потребують від студента вибору правильних відповідей з трьох запропонованих варіантів. Тестові питання формуються по всьому переліку сформованих у навчальній дисципліні знань (в першу чергу базової компоненти), а їх загальна кількість складає 20 завдань.

№ з/ч	Питання	Літ.
1.	Екологічна валентність – це:	[1], с. 42 [2,3]
2.	Найнижча температура в Світовому океані становить:	[1], с. 88 [2,3]
3.	Надходження тепла у водойму залежить головним чином від:	[1], с. 34 [2,3]
4.	Розшарування води на теплу і холодну називається:	[1], с. 92 [2,3]
5.	Температурний оптимум знаходиться ближче до:	[1], с. 17 [2,3]
6.	Види, що віддають перевагу кислим водам	[1], с. 15 [2,3]

	називаються:	
7.	За концентрацією хлорофілу визначають численність:	[1], с. 93 [2,3]
8.	Надходження тепла у водойму залежить головним чином від:	[1], с. 18 [2,3]
9.	Види з широкою екологічною валентністю називаються:	[1], с. 36 [2,3]
10.	Гідробіонти, які мешкають на занурених у воду предметах, називаються:	[1], с. 97 [2,3]
11.	Адаптацією до умов високого рівня ультрафіолетового випромінювання у нейстонів є:	[1], с. 18 [2,3]
12.	Дослідженню екології окремих видів присвячений напрямок:	[1], с. 41 [2,3]
13.	До біологічного процесу самоочищення вод не відноситься:	[1], с. 95 [2,3]
14.	Чорне море належить до:	[1], с. 20 [2,3]
15.	Річкові води України переважно належать до класу:	[1], с. 46 [2,3]
16.	При гліколізі кількість молекул АТФ, що утворюється внаслідок розщеплення молекули гексози складає:	[1], с. 18 [2,3]
17.	Відношення виділеної організмом CO_2 до споживаного кисню O_2 називається:	[1], с. 43 [2,3]
18.	Агар і агароподібні речовини переважно добувають із:	[1], с. 109 [2,3]
19.	В систему біологічного самоочищення не входить біологічний процес:	[1], с. 20 [2,3]
20.	Відновленню прохідних риб найбільшу загрозу являє:	[1], с. 46 [2,3]
21.	Підвищення тертя об воду досягається планктонтами за рахунок:	[1], с. 98 [2,3]
22.	Температурний оптимум знаходиться ближче до:	[1], с. 46 [2,3]
23.	Види, що існують в широкому діапазоні рН називаються:	[1], с. 98 [2,3]
24.	Розташування шару більш теплої води над більш холодним називається:	[1], с. 98 [2,3]
25.	Види з вузькою екологічною валентністю називаються:	[1], с. 20 [2,3]
26.	Гідробіонти товщі води, не здатні творити опір водним течіям називаються:	[1], с. 48 [2,3]
27.	Дослідженню екології окремих видів присвячений напрямок:	[1], с. 99 [2,3]
28.	Мадрепорові корали відносяться до організмів:	[1], с. 20 [2,3]
29.	Умови, за яких функціонування системи визначається мінімумом енергетичних витрат є:	[1], с. 49 [2,3]
30.	Гідробіонти, які активно переміщуються в товщі води називаються:	[1], с. 99 [2,3]
31.	Підвищення тертя об воду досягається планктонтами за рахунок:	[1], с. 51 [2,3]

32.	До хімічних властивостей води не відносяться:	[1], с. 52 [2,3]
33.	Пристаосуванням для виживання оксифіонтів в несприятливих кисневих умовах є:	[1], с. 99 [2,3]
34.	Зони «плато» кривої залежності рівня дихання від температури мають назву:	[1], с. 54 [2,3]
35.	Прісноводні риби здійснюють регуляцію:	[1], с. 67 [2,3]
36.	Абсолютний приріст новоутвореної за рахунок фотосинтезу органічної речовини – це:	[1], с. 59 [2,3]
37.	До біологічного процесу самоочищення вод не відноситься:	[1], с.104 [2,3]
38.	У якості тест-об'єктів при біотестуванні природних вод найчастіше використовують:	[1], с. 59 [2,3]
39.	Агар і агароподібні речовини переважно добувають із:	[1], с. 67 [2,3]
40.	Екологічна валентність – це:	[1], с. 24 [2,3]
41.	Найнижча температура в Світовому океані становить:	[1], с. 75 [2,3]
42.	Надходження тепла у водойму залежить головним чином від:	[1], с. 110[2,3]
43.	Розшарування води на теплу і холодну називається:	[1], с. 9 [2,3]
44.	Температурний оптимум знаходиться ближче до:	[1], с. 24 [2,3]
45.	Види, що віддають перевагу кислим водам називаються:	[1], с. 75 [2,3]
46.	Умови, за яких функціонування системи визначається мінімумом енергетичних витрат є:	[1], с. 110 [2,3]
47.	Відновленню прохідних риб найбільшу загрозу являє:	[1], с. 9 [2,3]
48.	Види з вузькою екологічною валентністю називаються:	[1], с. 24 [2,3]
49.	Гідробіонти товщі води, не здатні творити опір водним течіям називаються:	[1], с. 75 [2,3]
50.	Зооплейстон характерний для:	[1], с. 10 [2,3]
51.	Відбір проб планктону здійснюється:	[1], с. 12 [2,3]
52.	До біологічного процесу самоочищення вод не відноситься:	[1], с. 75 [2,3]
53.	Мезогалінним водам відповідає солоність:	[1], с. 110 [2,3]
54.	Евтрофікація – це збагачення води:	[1], с. 10 [2,3]
55.	До використання атмосферного кисню найбільш пристосовані:	[1], с. 33 [2,3]
56.	Найважливішою складовою енергобалансу екосистеми є:	[1], с. 75 [2,3]
57.	Природна евтрофікація виникає внаслідок:	[1], с. 9 [2,3]
58.	Абсолютний приріст новоутвореної за рахунок фотосинтезу органічної речовини – це:	[1], с. 33 [2,3]
59.	До біологічного процесу самоочищення вод не	[1], с. 34 [2,3]

	відноситься:	
60.	У якості тест-об'єктів при біотестуванні природних вод найчастіше використовують:	[1], с.90 [2,3]

5. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Література

1. Курілов О.В. Гідробіологія. Конспект лекцій. Частина I, ОДЕКУ, Одеса2008р. 195 с.
2. Курілов О.В. Гідробіологія. Конспект лекцій. Частина II, ОДЕКУ, Одеса2009р. 205 с.
3. Курілов О.В. Методичні вказівки для лабораторних робіт по вивченню дисципліни «Гідробіологія» для студентів 2 курсу денної форми навчання за напрямом «Водні біоресурси і аквакультура». – Одеса, ОДЕКУ, 2010. – 60 с.

Інформаційні ресурси:

www.library-odeku.16mb.com

<http://eprints.library.odeku.edu.ua>